38 år med tøj i Gørding

Vort første møde med Gørding

Af Hans Nissen, Gørding

Sent på dagen fredag den 15. juli 1960 rullede et flyttelæs på en åben lastvogn ind ad Østergade i Gørding, og gjorde holdt foran Søndergade nr. 2.

Det var de nye indehavere af Sv. Å. Vestergårds manufakturforretning – Ellen og Hans Nissen – der kom fra Aabenraa.Vi var begge 26 år og var blevet gift 3 år tidligere. Vi havde vores 1-årige søn Arne med i bagagen.

Forretningen vi havde købt, var en blandet manufakturforretning, som var grundlagt i 1892, og den havde i tidens løb haft 7 ejere. Foruden butik og privatbeboelse, hørte der 4 lejligheder med til ejendommen.

Jeg var ansat i gardinafdelingen hos Peter Jessen. En temmelig stor forretning med over 40 ansatte. Chefen var den senere amtsborgmester i Sønderjylland Erik Jessen. Ellen, der er uddannet damefrisør, var ansat på en salon ligeledes i Aabenraa.

Ud over et nødvendigt bohave var der bag på flyttelæsset en motorcykel samt en kæmpestor gummiplante, der fik luftet bladene godt under turen. Lastvognen med chauffør havde vi lånt af Ellens far, der var mejeribestyrer i Lunderskov, hvorfra vi begge to stammer.

Da flyttelæsset var tømt – meget sent om aftenen – var det tid at gå til ro, da vi dagen efter skulle tælle varelager op sammen med Vestergård. Det var et større arbejde, da der ud over de 2 parter, var en opmand, der skulle mægle, såfremt der var uenighed om prisen. Så det meste af søndagen gik, inden resultatet forelå.

Vi åbnede forretningen allerede om mandagen. Dagens salg var deprimerende – kr. 37,01. Det skyldtes, at andre forretninger var begyndt udsalg samme dag, som vi åbnede. På daværende tidspunkt var det lovbestemt, at man måtte holde to årlige udsalg, efter 15. januar og 15. juli. Vi gik i gang med at forberede vores overtagelsesudsalg, som løb af stabelen den 1. august. Det håndrevne kasseapparat viste dagens salg til godt 5.000,-kr. Det var slet ikke så ringe endda.

Noget af det første vi skulle have klaret, var indkøb af efterårsvarer. Når de rejsende fra de større grossistfirmaer kom med et kæmpe blandet udvalg, tog det ofte to dage, incl. spise- og adskillige kaffepauser. Den rejsende overnattede så på afholdshotellet. Man forstår det næppe i dag, hvor få har god tid.

Da udsalget var overstået, gik vi i gang med at friske op på butikken. Bag-

Sønderbyens første ejendom, Søndergade 2, bygget 1892 af købmandsparret Ane og Laurids Johnsen. I alle årene siden har der været manufakturforretning i bygningen. På fotoet ses bl.a. Ane Johnsen stående med et barn, ved siden af elmasten. Drengen der sidder ned er hendes søn, skuespiller Niels Johnsen. (Foto i privat eje).

beklædningen i udstillingsvinduerne, der var opbygget i træ, blev erstattet med tynde gardiner, som gav et mere luftigt udseende. Faste reoler blev udskiftet med stativer til bøjleophæng, og alt blev malet og tapetseret. Vores lærling som var meget fingernem, deltog ivrigt i arbejdet.

Det var starten på vor tid i Gørding. Noget der voldte en del vanskeligheder var, at gebærde os rigtig. Vi kom fra Østkysten, hvor man dengang sagde De og efternavn til hinanden. Vi havde ikke været her mange måneder, da isenkræmmer Skousen kom ned til os og fortalte, at her sagde man du til hinanden.Det var faktisk vanskeligt, men efterhånden lærte vi det.

En anden lærdom vi fik ind med skeer, hændte en dag kort tid efter vores ankomst til Gørding. En ældre herre (jeg kendte ham ikke) kom ind uden hverken at hilse eller præsentere sig og sagde blot: »Vi skal ha' flaget ud«. Da jeg velsagtens så ret uforstående på ham, vendte han om og gik hen til vores lærling Jens Svarre, som vi havde overtaget efter Vestergård, og sagde: »Jens du må

hjælpe den unge mand. Kromanden er død. Flaget skal ud«. Den behjælpsomme herre var skuespiller Niels Johnsen.

Den gode skik med at hele hovedgaden viser flaget ved såvel en glædelig som sørgelig lejlighed er jo for længst gået af brug.

Niels Johnsen havde skam også lune. Kort efter vort første møde, kom han ind i butikken og sagde efter lidt snak: »Jeg og Larsen Petersen (skoleinspektør) er byens største hoveder. – Jeg vil gerne købe en hat størrelse 62.« Første gang han ville købe ting til Lystanlæggets tombola, spurgte jeg, hvor meget beløbet måtte være. Det kommer så sandelig an på, hvor stor gevinst du giver, svarede han. Efterfølgende gange gav jeg vor gevinst først, og hans indkøb blev indrettet herefter.

Noget vi godt vidste, men alligevel overraskede, var, at november skiftedagen var så stor en salgsdag. Mange karle og piger, der tjente på landet og skiftede plads, fik udbetalt løn 1. november og brugte en pæn del heraf til at ekvipere sig for. Dette og det forhold, at mange fik på kredit, var også anderledes. Et halvt år efter vi var startet, havde vi ca. 150 kontokunder. Da vi holdt med forretningen, havde vi vel næppe 10 stk. Det siger mere om tiden end om forretningen. Forandringen kom, da købmændene indførte kontant betaling.

I februar 1962 fik vi familieforøgelse med en dreng, som blev døbt Jørn. Al udrejse skete med tog. Foruden vore 2 børn, havde vi barnevogn og bagage med. Det blev straks lettere, da motorcyklen samme år blev skiftet ud med vor første

Her ses Ellen og Hans Nissen foran lokalerne, hvor de har drevet manufakturhandel i 38 år. (Foto: Privateje)

bil, en DKW fra 1954. Den havde som første ejer haft slagtermester Engholm, der købte den som ny hos C. A. Poulsen. Samme Poulsen kom en dag ind for at købe et par arbejdsbukser. Jeg viste ham et par i lærred, men blev hurtigt klar over, at for ham var et par arbejdsbukser ensbetydende med et par grå terylenebukser.

Man siger ellers, at det kræver den største moral af en handlende at sælge elastik i metermål. Vor moral blev sat på en lige så stor prøve én gang vi havde en lejlighed til udleje. Et pænt ungt par søgte den, men efter moden overvejelse blev vi enige om at sige nej, da vi erfarede, at de ikke var gift. Hvad ville kunderne ikke sige om os? Ak ja!

Dette er del I af historien om Ellen og Hans Nissens tid som manufakturhandlere i Gørding. Næste afsnit bringes i Lokalårbogen 1999.

Ellen og Hans Nissen har drevet manufakturhandel i Gørding i 38 år. Adr.: Godthåbsvej 2, 6690 Gørding.